

**Uchwała Nr XLII/271/2014
Rady Powiatu Krośnieńskiego
z dnia 21 października 2014 roku**

w sprawie uchwalenia „Programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie na 2015 rok”

Na podstawie art. 4 ust. 4 oraz art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 595 ze zm.), w związku z art. 6 ust. 4 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz.1493 ze zm.), **Rada Powiatu Krośnieńskiego**

uchwala

co następuje:

§ 1

Uchwala się Program korekcyjno – edukacyjny dla osób stosujących przemoc w rodzinie na 2015 rok, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

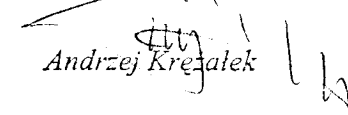
§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Krośnieńskiego.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY RADY


Andrzej Kręzalek

Załącznik do Uchwały Nr XLII/271/2014
Rady Powiatu Krośnieńskiego
z dnia 21 października 2014 roku

**PROGRAM
KOREKCYJNO-EDUKACYJNY
DLA
OSÓB STOSUJĄCYCH PRZEMOC
W RODZINIE
NA 2015 ROK**



Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Krośnie

Krosno, 2014 rok

WSTĘP

Przemoc jest zjawiskiem coraz silniej narastającym we współczesnym świecie. Możemy się z nim zetknąć w różnych miejscach życia społecznego. Dostrzegana jest między innymi na ulicy, w szkole czy pracy. Może dotknąć każdego, bez względu na pochodzenie, stan majątkowy, wykształcenie, płeć czy wiek. Wiele przypadków jest nagłaśnianych w mediach, lecz są i takie, które nieujawnione, kryją się w czterech ścianach rodzinnego domu. To właśnie one, niezauważane przez społeczeństwo, mogą doprowadzić do tragedii życiowej domowników, zwłaszcza wtedy, gdy spotkają się z obojętnością.

Zgodnie z art. 2 pkt. 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (*Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.*), *przemoc w rodzinie* to jednorazowe lub powtarzające się, umyślne działanie bądź jego zaniechanie, naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, narażające na niebezpieczeństwo utraty zdrowia, życia a także ingerujące w wolność, godność oraz nietykalność cielesną. W konsekwencji powodujące szkody na zdrowiu psychicznym oraz fizycznym a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne. W związku z tym zjawisko przemocy może występować w różnych formach, wśród których znajdują się przemoc psychiczna, fizyczna, seksualna, ekonomiczna a także zaniechanie.

„Przemoc jest zjawiskiem niszczycielskim dla wszystkich jej uczestników, niezależnie od tego, po której stronie się znajdują. Najwięcej szkód ponosi osoba, która doznaje przemocy, bowiem jest słabsza i nie potrafi się bronić. Z czasem jednak i ta silniejsza, sprawująca „władzę”, a krzywdząca innych, wpada w tarapaty. Przemoc bowiem jest sytuacją społeczną, w której nikt nie wygrywa i w efekcie ponosi same straty”¹.

Jedną z cech, która charakteryzuje sprawcę przemocy jest jego fizyczna dominacja nad ofiarą. Agresor zajmuje silniejszą pozycję wobec osoby, którą chce sobie podporządkować. Ofiara zaś z góry skazana jest na przegraną. Trudno jest precyzyjnie opisać portret sprawcy przemocy w rodzinie. Poszukuje się między innymi odpowiedzi na pytanie dotyczące określenia prawdziwych przyczyn, które wywołują agresję u sprawcy przemocy. Problematyczne jest również wydanie jednoznacznej opinii na temat tego czy agresorzy powinni ponieść ewidentną karę czy też może powinno się im pomagać. Powstaje wiele programów dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Często ukierunkowane są one na pomoc ofiarom przemocy, podczas gdy istnieje niedobór projektów zaadresowanych bezpośrednio do sprawców przemocy w rodzinie. Jest to związane z różnego rodzaju przeszkodami w realizacji oferty pomocowej dla osób stosujących przemoc. Niejednokrotnie związane są one z brakiem woli i motywacji sprawców do podjęcia leczenia czy też brakiem dostatecznego przepływu informacji. Taka sytuacja wskazuje na potrzebę podejmowania działalności, która byłaby pomocna w powstrzymaniu sprawców przed stosowaniem przemocy w rodzinie wobec najbliższych. Jednym z rozwiązań są programy korekcyjno-edukacyjne adresowane do osób stosujących przemoc w rodzinie, które ukierunkowane są na uświadomienie uczestnikom programu negatywnego wpływu tego typu zjawiska na życie rodzinne. Nastawione są także na naukę konstruktywnych sposobów rozładowywania własnego, negatywnego napięcia emocjonalnego. Należy jednak podkreślić, iż tego typu programy odgrywają jedynie rolę pomocniczą obok interwencji karno-administracyjnej. Dają jednak osobom stosującym przemoc możliwość naprawy własnego zachowania bez konieczności zastosowania bardzo surowych kar wynikających z przepisów prawa.

Program powstał w odpowiedzi na Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, jako część systemu działań skierowanych na przeciwdziałanie przemocy w rodzinie i dopełnienie form administracyjno – prawnych podejmowanych wobec sprawców przemocy. Został opracowany z uwzględnieniem wytycznych do tworzenia modelowych programów korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie. Program

¹ Stowarzyszenie na Rzecz Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”, „Godne życie bez przemocy – poradnik dla stosujących przemoc”, Wyd. Niebieska Linia, Warszawa 2008, str. 7

spełnia wymogi określone w *Rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 06.07.2006r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, a także szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych (Dz. U. Nr 127, poz. 890).*

Źródła informacji o sprawcach przemocy w rodzinie w Powiecie Krośnieńskim:

- 1) Gminne i Miejskie Ośrodki Pomocy Społecznej Powiatu Krośnieńskiego, w oparciu o realizację procedury „Niebieska Karta”.
- 2) Komenda Miejska i Powiatowa Policji w Krośnie w oparciu o realizację procedury „Niebieska Karta”.
- 3) Sąd Rejonowy w Krośnie.
- 4) Zespół kuratorskiej służby sądowej ds. nieletnich i dorosłych przy Sądzie Rejonowym w Krośnie.
- 5) Gminne komisje ds. rozwiązywania problemów alkoholowych Powiatu Krośnieńskiego
- 6) Zespoły interdyscyplinarne.

PODSTAWA PRAWNA DZIAŁAŃ

Podstawą prawną realizacji przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Krośnie programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie jest art. 6 ust. 4 pkt. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, zgodnie z którym: *„Do zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat należy w szczególności opracowywanie i realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.”*

Pozostałe akty prawne:

- 1) rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lutego 2011 roku w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływania korekcyjno-edukacyjne (Dz. U. Nr 50, poz. 259),
- 2) krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- 3) wytyczne do tworzenia modelowych programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie,
- 4) Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Krośnieńskim na lata 2012-2015 opracowany przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Krośnie.

I. CELE PROGRAMU

1. Główny cel programu:

Głównym celem programu, wokół którego będą koncentrowały się wszystkie podejmowane działania jest *powstrzymanie osób stosujących przemoc w rodzinie i zaprzestanie przemocy w rodzinie, a także ukształtowanie świadomej i odpowiedzialnej postawy życiowej w ramach pełnionych ról, kształtowanie postaw szacunku wobec osób bliskich, poszanowania ich autonomii oraz poczucia odpowiedzialności moralnej i prawnej przez osoby stosujące przemoc w rodzinie.* Cel ten jest zgodny z wytycznymi do tworzenia modelowych programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

2. Cele szczegółowe programu:

- promowanie właściwych relacji wewnątrzrodzinnych, w tym prawidłowych zachowań wobec dzieci, partnera, osób starszych i niepełnosprawnych,
- uświadomienie uczestnikom programu istoty ich zachowań wobec osób krzywdzonych oraz skutków ich zachowań oraz promowanie odpowiednich, wolnych od przemocy

metodach wychowawczych,

- kształtowanie właściwych sposobów panowania nad własnymi emocjami i działaniami poprzez naukę alternatywnych sposobów rozładowywania stresu i agresji, a także ćwiczenie innych technik samokontroli,
- nabycie wiedzy o możliwości uzyskania pomocy i sposobach jej poszukiwania,
- monitorowanie postępów związanych z realizacją programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

Osiągnięcie wymienionych celów będzie możliwe dzięki oddziaływaniom korekcyjno-edukacyjnym prowadzonym na poziomie poznawczym, emocjonalnym i zachowań. Przyczynią się one do:

- uzyskania przez osobę stosującą przemoc świadomości własnych przemocowych zachowań wobec członków własnej rodziny,
- uświadomienia osobie stosującej przemoc w rodzinie, czym jest przemoc,
- rozpoznania przez sprawcę sygnałów ostrzegawczych zapowiadających zachowania przemocowe,
- opracowania „planu bezpieczeństwa” zapobiegającemu użyciu siły i przemocy,
- nauki umiejętności służących rozwiązywaniu konfliktów uczuć bez użycia agresji i konstruktywnego wyrażania,
- promocji pozytywnych postaw (standardów i wartości), a w szczególności poczucia odpowiedzialności za własne czyny,
- uświadamiania pozytywnych postaw rodzicielskich oraz nabycie umiejętności trzymania dyscypliny bez przemocy jako alternatywy dla agresywnego karania,
- nauki umiejętności partnerskiego układania stosunków w rodzinie, uczenie się korzystania z pomocy innych,
- zmiany zachowań i postaw osób stosujących przemoc w rodzinie, a w rezultacie długofalowy efekt powstrzymania sprawców i zakończenia przemocy, a także zwiększenie ich zdolności do samokontroli agresywnych zachowań i konstruktywnego współżycia w rodzinie.

II. ZAWARTOŚĆ MERYTORYCZNA PROGRAMU

Zgodnie z wytycznymi do tworzenia modelowych programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie, a także biorąc pod uwagę wyżej wymienione cele, program obejmie cztery elementy:

1. *Rozpoznanie diagnostyczne* – polegające na zebraniu informacji na temat funkcjonowania rodzinnego każdego z uczestników programu, dotyczących w szczególności jego doświadczeń związanych ze zjawiskiem przemocy w rodzinie,
2. *Edukacja* – uwzględniająca zaznajomienie uczestników programu z tematyką przemocy w rodzinie i jej głównymi mechanizmami - wzbogacona pogadankami, dyskusjami, burzą mózgów itp.,
3. *Zajęcia warsztatowe* – wykorzystujące różne techniki pracy grupowej, np. ćwiczenia z zakresu socjoterapii, odgrywanie scenek oraz oglądanie filmów edukacyjnych o tematyce przemocy w rodzinie itp. Praca grupowa obejmuje również wszelkie działania ukierunkowane na zmiany behawioralno-poznawcze poprzez naukę konstruktywnych form myślenia, kontroli własnych emocji i negatywnych zachowań,
4. *Monitoring programu* – ma na celu zweryfikowanie przeprowadzonego programu pod względem przydatności i efektywności.

Praca indywidualna z uczestnikiem programu

Formy pracy: wywiady, kwestionariusze, analiza zgromadzonej dokumentacji pod kątem:

- rzeczywistych okoliczności skierowania do programu,
- określenia czy uczestnik programu aktualnie stosuje przemoc,
- określenia najgroźniejszych i typowych form oraz okoliczności stosowania przemocowych zachowań,
- aktualnej sytuacji rodzinnej i zawodowej,
- cech osobistych istotnych dla pracy korekcyjnej.

Praca grupowa z uczestnikami programu

Formy pracy:

- miniwykłady (wyrażona w dostępny sposób wiedza psychologiczna o mechanizmach przemocy)
- projekcje filmów – praca na przykładowych, zobrazowanych sytuacjach, z wykorzystaniem filmów o charakterze edukacyjnym, fabularnym
- praca analityczna – w ramach zajęć indywidualnych i grupowych analizowanie mechanizmów własnych zachowań
- warsztaty konkretnych umiejętności
- indywidualne spotkania terapeutyczne
- „zadania domowe” – poddanie uczestnikom do przemyślenia i przeanalizowania zagadnień.

III. ADRESACI PROGRAMU

- 1) osoby skazane, odbywające karę pozbawienia wolności w zakładach karnych,
- 2) osoby skazane za czyny związane ze stosowaniem przemocy w rodzinie, którym sąd warunkowo zawiesił wykonywanie kary, zobowiązując je do uczestnictwa w programie korekcyjno – edukacyjnym,
- 3) osoby, których rodzina została objęta procedurą Niebieskiej Karty, wskazane przez organy ścigania lub inne instytucje (miejskie i gminne ośrodki pomocy społecznej, komisje rozwiązywania problemów alkoholowych itp.),
- 4) osoby, będące sprawcami przemocy w rodzinie, które uczestniczą w terapii uzależnienia od alkoholu, pod warunkiem, że udział w programie korekcyjno-edukacyjnym stanowi uzupełnienie odbywanej terapii prowadzonej w zakładach opieki zdrowotnej,
- 5) osoby zainteresowane, których uczestnictwo w programie wynika z osobistej decyzji.

Uczestnictwa w programie odmawia się:

- 1) osobom chorym psychicznie,
- 2) uzależnionym od alkoholu i narkotyków,
- 3) osobom z zaburzeniami emocjonalnymi i osobowości.

Nabór będzie odbywać się poprzez:

- zobowiązanie uczestnika na drodze sądowej do uczestnictwa w programie lub w zależności od okoliczności skierowanie od kuratora, dzielnicowego, terapeuty albo samodzielne zgłoszenie się sprawcy przemocy,
- diagnozę kandydatów do udziału w programie dokonywaną przez psychologa, specjalistę ds. przemocy w rodzinie.

Diagnoza będzie uwzględniać w szczególności wykluczenie chorób psychicznych (możliwe badania psychiatryczne wykluczające chorobę psychiczną) oraz rozpoznanie uzależnienia od alkoholu.

IV. WARUNKI UCZESTNICTWA W PROGRAMIE

1. Pomyślna kwalifikacja uczestnika, poprzedzona wywiadem dotyczącym sytuacji rodzinnej, prawnej, zdrowotnej i zawodowej.
2. Zakwalifikowanie do programu pod warunkiem uznania przez kandydata faktu stosowania przemocy we własnej rodzinie.
3. Pisemna zgoda uczestnika i zobowiązanie do przestrzegania regulaminu programu.
4. Przed przystąpieniem do zajęć korekcyjno – edukacyjnych uczestnik programu zawiera kontrakt w zakresie:
 - a) uznania osobistej odpowiedzialności za fakt stosowania przemocy,
 - b) systematycznego uczestnictwa w zajęciach wraz z określeniem sankcji za uchylenie się od udziału w programie,
 - c) zobowiązania do zaniechania przemocy wobec członków rodziny i innymi ludźmi,
 - d) zobowiązanie do powstrzymania się od spożywania alkoholu i substancji psychoaktywnych,
 - e) zobowiązania do bezpiecznego i zgodnego z zasadami współżycia społecznego zachowania w trakcie trwania zajęć.
5. Wobec uczestników programów, którzy zostali skierowani na zajęcia przez Sąd lub inne organy uprawnione stosuje się obowiązek powiadomienia tych organów o:
 - a) przystąpieniu do programu,
 - b) uchylenia się od uczestnictwa w programie,
 - c) zakończeniu uczestnictwa w programie.

V. REALIZATORZY PROGRAMU

1. Realizatorem programu jest Powiat Krośnieński, w którego imieniu działa Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie z siedzibą w Krośnie przy ul. Bieszczadzkiej 1.
2. Koordynatorem programu jest Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Krośnie lub osoba przez niego wyznaczona.
3. Realizator programu:
 - a) rekrutuje uczestników programu,
 - b) realizuje program zgodnie z założonymi celami,
 - c) zapewnia obsługę finansową programu,
 - d) prowadzi monitoring i ewaluację programu,
 - e) pozyskuje partnerów i współpracuje z nimi w zakresie realizacji programu.
4. Oddziaływania korekcyjno – edukacyjne wobec sprawców przemocy prowadzone są przez osoby, które:
 - a) ukończyły studia II stopnia na jednym z kierunków: psychologia, pedagogika, pedagogika specjalna, nauki o rodzinie, politologia, politologia i nauki społeczne w zakresie pedagogiki opiekuńczo-wychowawczej, resocjalizacji lub pracy socjalnej, albo na innym kierunku uzupełnionym studiami podyplomowymi w zakresie psychologii, pedagogiki, resocjalizacji;
 - b) posiadają zaświadczenie o ukończeniu szkoleń w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w wymiarze co najmniej 100 godzin, w tym w wymiarze 50 godzin w zakresie pracy z osobami stosującymi przemoc w rodzinie;
 - c) mają udokumentowany co najmniej 3-letni staż pracy w instytucjach realizujących zadania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

VI. SPOSÓB REALIZACJI PROGRAMU

Program korekcyjno – edukacyjny dla osób stosujących przemoc w rodzinie realizowany będzie w 2015 roku i będzie obejmował 62 godziny zajęć w formie spotkań indywidualnych i grupowych. Przeznaczony jest dla nie więcej niż 10 -15 uczestników. Nie

przewiduje się kwalifikowania nowych osób w trakcie realizacji cyklu zajęć, które będą prowadzone w systemie zamkniętym.

Realizacja programu poprzedzona zostanie ogłoszeniem o realizacji programu na stronie internetowej PCPR w Krośnie i poinformowaniem partnerów programu o wdrożeniu programu. Realizacja programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc odbywać się będzie w następujących etapach:

I ETAP

Kandydat do programu otrzymuje 2 godziny indywidualnych konsultacji, na których realizator przeprowadza wstępną diagnozę sytuacji życiowej, określa potrzeby klienta i zawiera kontrakt.

Kontrakt obejmuje:

- formalne wymogi dotyczące systematycznej obecności w zajęciach;
- obowiązek bezpiecznego i zgodnego z zasadami współżycia społecznego zachowania w trakcie uczestnictwa w zajęciach;
- zobowiązanie do powstrzymania się od przemocowych zachowań i postaw w kontaktach z członkami rodziny i z innymi ludźmi;
- wymóg uznania osobistej odpowiedzialności za fakty stosowania przemocy w rodzinie;
- zobowiązanie do powstrzymania się od spożywania alkoholu i zażywania substancji psychoaktywnych;
- informacje o monitorowaniu sytuacji rodzinnej i zachowań uczestnika programu.

II ETAP

W ramach programu przeprowadzonych zostanie 12 spotkań grupowych po 4 godziny każde (w tym 1 godzina edukacji, 3 godziny zajęć warsztatowych).

Treści edukacyjne będą służyć uczestnikom programu do przeformułowania własnych przekonań i postaw, które mają wpływ na stosowanie i usprawiedliwianie przemocy. Wiedza ta jest niezwykle istotna i niezbędna do rozpoczęcia pozytywnych zmian osobistych. Oddziaływanie edukacyjne będzie dotyczyło następujących zagadnień:

- przemoc w rodzinie (rodzaj, formy, źródła, mity, stereotypy, mechanizmy przemocy, role pełnione w rodzinie);
- konsekwencje prawne stosowania przemocy;
- problem władzy i kontroli w relacjach interpersonalnych (m.in. cele stosowania przemocy, potrzeby sprawców związanych z władzą i kontrolą, odpowiedzialność za przemoc);
- opracowanie tzw. planu bezpieczeństwa (planowanie i rozwijanie samokontroli poprzez poznanie mechanizmów zachowań agresywnych i przemocowych, rozpoznawanie sygnałów ostrzegawczych oraz powstrzymywanie zachowań agresywnych);
- kształtowanie umiejętności rozpoznawania zachowań ryzykownych prowadzących do uzależnienia od środków psychoaktywnych oraz zależności występujących między zażywaniem środków psychoaktywnych a stosowaniem przemocy;
- kształtowanie umiejętności rozpoznawania emocji, konstruktywnego ich wyrażania, konstruktywnego wyrażania złości i gniewu, aktywnego i empatycznego słuchania,
- kształtowania umiejętności rozwiązywania konfliktów poprzez kompromisy i negocjacje;
- promowanie pozytywnych standardów i wartości (w tym odpowiedzialności za związek, rodzinę, dostrzeganie praw drugiego człowieka);
- wpływ stosowania przemocy na rozwój psychiczny i zachowania dzieci (uświadamianie i edukacja rodziców w zakresie praw i obowiązków rodzicielskich, właściwych metod i form wychowawczych, radzenia sobie w sytuacjach trudnych, kryzysowych, konsekwencji i dyscypliny w wychowaniu jako alternatywy stosowania przemocy);
- problematyka tolerancji i szacunku do osób starszych, niepełnosprawnych, chorych psychicznie, przewlekle chorych (nauka pozytywnych zachowań oraz radzenia sobie w sytuacjach trudnych w kontaktach z tymi osobami).

Zajęcia grupowe obejmować będą oprócz edukacyjnych informacji również praktyczne ćwiczenia, które uczestnikom programu pomogą w uczeniu się reagowania w sposób alternatywny do zachowań przemocowych. Sprzyjać one będą kształtowaniu umiejętności kontroli emocji i zachowań, pomagać w nabywaniu odpowiedzialności reagowania w sytuacjach kryzysowych i utrzymywaniu relacji interpersonalnych bez przemocy.

III ETAP

Każdy uczestnik w trakcie trwania programu otrzyma konsultacje prawne, psychologiczne i terapeutyczne ds. uzależnień - 3 spotkania po 4 godziny, które mają wzbogacać ich umiejętności psychospołeczne i podsumować efekty pracy. Ten etap sprzyja treningowi umiejętności psychospołecznych i porozumienia się bez przemocy, szukania nowych umiejętności prawidłowej komunikacji, sposobów konstruktywnego rozwiązywania sporów i konfliktów, aktywnego słuchania itp.

W sytuacjach tego wymagających związanych z potrzebami i możliwościami uczestników programu dopuszcza się możliwość modyfikowania programu. Osoby wybrane do przeprowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych opracowują plan prowadzonych przez siebie zajęć określając ich tematykę i sposób realizacji. Wyżej przedstawiony rozkład zajęć dotyczący ilości spotkań oraz godzin może ulec zmianie w porozumieniu osoby odpowiedzialnej za przeprowadzenie określonego typu zajęć z Dyrektorem Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Krośnie. W przypadku zajęć grupowych możliwe jest naprzemienne realizowanie zajęć edukacyjnych i korekcyjnych.

Zajęcia grupowe prowadzone będą w zespołach 10 – 15 osobowych. Zajęcia prowadzone będą w formie wykładów, psychoedukacji, psychodramy, odgrywania scenek sytuacyjnych. W trakcie realizacji programu obowiązuje następująca dokumentacja:

1. Kwestionariusz wywiadu.
2. Oświadczenie uczestnika o dobrowolności uczestnictwa.
3. Oświadczenie uczestnika o wyrażeniu zgody na przetwarzanie danych osobowych do celów realizacji programu.
4. Oświadczenie trenerów programu o ochronie danych przetwarzanych w trakcie trwania programu i po jego zakończeniu.
5. Oświadczenie uczestnika o akceptacji warunków uczestnictwa w programie.
6. Skierowanie do programu (fakultatywnie).
7. Listy obecności na zajęciach.
8. Konspekty zajęć.

Osoba odpowiedzialna za realizację spotkań indywidualnych będzie zobowiązana do:

- 1) przeprowadzenia indywidualnej diagnozy osób biorących udział w programie,
- 2) podpisania z każdym uczestnikiem programu, oświadczenia o akceptacji reguł uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym,
- 3) prowadzenia listy obecności,
- 4) sporządzenia sprawozdania z każdego indywidualnego spotkania, odbytego zarówno na początku jak i na końcu programu.

Osoba odpowiedzialna za realizację zajęć grupowych (edukacyjnych i korekcyjnych) będzie zobowiązana do:

- 1) prowadzenia listy obecności,
- 2) sporządzenia sprawozdania dotyczącego oceny końcowej postępów osób uczestniczących w zajęciach edukacyjnych i korekcyjnych,
- 3) prowadzenia dokumentacji zajęć, w których należy ująć: termin spotkania, tematykę, podpisy osób prowadzących.

VII. REGULY UCZESTNICTWA W PROGRAMIE

Regulamin zajęć powinien zostać opracowany przez prowadzącego wspólnie z uczestnikami i przyjęty przez nich do przestrzegania.

1. Udział w zajęciach jest obowiązkowy.
2. Konieczne jest opracowanie indywidualnego kontraktu określającego zasady uczestnictwa w programie.
3. W przypadku osób, których uczestnictwo związane jest z decyzjami sądu ograniczającymi wolność osobistą, regulamin powinien przewidywać sankcje za uchylanie się od udziału w programie oraz obowiązek poinformowania przez prowadzącego sądu lub kuratora uczestnika.
4. Zapisy regulaminu powinny zobowiązywać uczestników do zachowań bezpiecznych i zgodnych z zasadami współżycia społecznego.

VIII. OCENA UCZESTNIKÓW PROGRAMU

Ocena postępów wynikających z uczestnictwa w programie związana jest m.in. z wypełnieniem zobowiązań znajdujących się w kontrakcie określającym zasady selekcji. Kryteria oceny dotyczą następujących zagadnień:

- 1) obecność na zajęciach
- 2) aktywność na zajęciach
- 3) otwartość na uczestników i przekazywane treści
- 4) wykorzystywanie poznanych technik
- 5) zachowywanie trzeźwości
- 6) nie stosowanie przemocy
- 7) ponoszenie odpowiedzialności za stosowaną przemoc
- 8) zwracanie się o pomoc
- 9) przyjmowanie uwag.

Ocena będzie stosowana na różnych etapach programu. Będzie ona stanowiła wraz z nieprzestrzeganiem zasad zawartych w regułach uczestnictwa podstawę do usunięcia z uczestnictwa w programie.

IX. MIEJSCE REALIZACJI PROGRAMU

Zajęcia będą realizowane w budynku Starostwa Powiatowego w Krośnie, ul. Bieszczadzka 1, 38-400 Krosno, w godzinach popołudniowych, w sali 307. Jest to miejsce, gdzie nie prowadzi się spotkań z ofiarami przemocy w rodzinie.

X. INSTYTUCJE WSPÓŁPRACUJĄCE

- 1) miejskie i gminne ośrodki pomocy społecznej,
- 2) miejskie i gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych,
- 3) Komenda Miejska i Powiatowa Policji w Krośnie
- 4) Sąd Rejonowy w Krośnie,
- 5) Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej w Krośnie.

XI. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

Głównym źródłem finansowania zadań wynikających z realizacji programu korekcyjno – edukacyjnego dla sprawców przemocy w rodzinie będą środki budżetu państwa – dotacji Wojewody Podkarpackiego, co wynika z art. 6 ust. 5 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz 1493 z późn. zm.).

XII. PRZEWDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU

- zapoznanie się sprawcy z podstawowymi zagadnieniami na temat zjawiska przemocy,
- uświadomienie uczestnikom negatywnego wpływu własnych, agresywnych zachowań na życie rodzinne,
- nabycie umiejętności dotyczących: konstruktywnego rozwiązywania konfliktów wewnątrzrodziny, właściwego stosowania metod wychowawczych wobec dzieci oraz prawidłowych zachowań wobec innych członków rodziny,
- uzyskanie wiedzy na temat alternatywnych sposobów eliminowania agresji przez uczestników programu.

XIII. MONITOROWANIE PODJĘTYCH DZIAŁAŃ

Realizacja programu korekcyjno-edukacyjnego związana jest również z monitoringiem wszelkich podejmowanych działań. Celem monitoringu jest określenie efektywności i przydatności prowadzonych działań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie skierowanych do osób stosujących przemoc w rodzinie. Monitoring uwzględnia 3 fazy:

- 1) monitoring związany z analizą informacji zwrotnych dotyczących liczby sprawców przemocy w rodzinie z terenu powiatu, otrzymanych od instytucji współpracujących przy jego realizacji. Głównym celem tego monitoringu jest ustalenie liczby osób, które mogłyby wziąć udział w programie, a także analiza uwag i komentarzy zawartych w pismach zwrotnych od instytucji;
- 2) monitoring realizacji programu oraz jego uczestników dotyczący obecności zakwalifikowanych osób na poszczególnych spotkaniach i zajęciach, a także przynajmniej dwukrotny kontakt z uczestnikami programu oraz ich bliskimi w trakcie realizacji programu;
- 3) 3-letni monitoring – prowadzenie 3 letniego monitoringu osób, które uczestniczyły w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc w rodzinie w okresie co 3 miesiące.

Planuje się przeprowadzenie badania ankietowego wśród uczestników zakwalifikowanych do programu, dotyczącego postaw wobec przemocy, przed rozpoczęciem programu oraz po zakończeniu działań korekcyjno – edukacyjnych przez podmiot realizujący część szkoleniową, w formie raportu z badań ewaluacyjnych.

Monitorowanie sytuacji rodzin sprawców przemocy w rodzinie - informacje uzyskane z ośrodków pomocy społecznej właściwych ze względu na miejsce zamieszkania rodzin, czterokrotnie w ciągu roku, w odstępach trzymiesięcznych, od zakończenia oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych.

Spotkanie ewaluacyjne realizatorów programu odbywać się będzie raz w roku na terenie PCPR, podsumowujące podjęte działania. Monitoring będzie prowadzony wobec osób, które ukończyły PK-E i wyraziły pisemną zgodę na podejmowanie działań motywujących ich sytuację. Działania te będą polegały na kontakcie osobistym, telefonicznym, korespondencji z Policją, sądem, kuratorami, rodzinami i uczestnikami programu.

PODSUMOWANIE

Oddziaływania korekcyjno – edukacyjne wobec osób stosujących przemoc w rodzinie mają wpłynąć na zmianę zachowań i postaw osób stosujących przemoc i zmniejszyć ryzyko dalszego stosowania przez nie przemocy oraz zwiększyć ich zdolność do samokontroli agresywnych zachowań i do konstruktywnego współżycia w rodzinie. Podstawowym celem tych wszystkich działań jest powstrzymanie sprawców i zakończenie przemocy w rodzinie.

Powodzenie realizacji programu zależy również od interdyscyplinarnej współpracy realizatora oraz instytucji i specjalistów zatrudnionych w programie do prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.